Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Openbaring 2, 18 - 29
Ochtenddienst / middagdienst

Broeders en zusters, in deze dienst zullen we met elkaar stilstaan bij de brief van onze Here Jezus Christus die Hij Johannes liet schrijven aan zijn gemeente te Tyatira. Een brief waarin de Here Jezus ijvert voor de heiligheid van zijn gemeente. Daarom zullen we straks na votum en zegengroet de Here bezingen in zijn heiligheid. We zullen dat doen met de woorden van lied 457 alle vier de verzen.

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Lied 457 : 1 - 4**
4. **Lezing van de wet**
5. **Zingen : Psalm 32 : 1 en 2 (dat je gelukkig bent als je zonden je zijn vergeven)**
6. **Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
7. **Schriftlezing : 1 Koningen 16 : 29 – 34 en 21 : 17 - 26**
8. **Zingen : Psalm 56 : 3 en 4**
9. **Tekst : Openbaring 2 : 18 - 29**
10. **Zingen : Psalm 2 : 3 en 4 (de Here die zijn macht toont en oproept tot bekering)**
11. **Dankzegging en voorbede**
12. **Slotzang : Psalm 139 : 1, 10 en 11 (waarin we de Here die ons hart kent vragen om ons de weg van het heil te laten gaan)**

Middagdienst

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Lied 457 : 1 – 4**
4. **Gebed voor de opening van het Woord**
5. **Schriftlezing : 1 Koningen 16 : 29 – 34 en 21 : 17 – 26**
6. **Zingen : Psalm 56 : 3 en 4 (rust bij de Here in tijden van gevaar)**
7. **Tekst : Openbaring 2 : 18 – 29**
8. **Zingen : Psalm 2 : 3 en 4 (de Here die zijn macht toont en oproept tot bekering)**
9. **Geloofsbelijdenis van Nicea**
10. **Zingen: Gezang 30 : 1 en 6**
11. **Dankzegging en voorbede**
12. **Slotzang : Psalm 139 : 1, 10 en 11 (waarin we de Here die ons hart kent vragen om ons de weg van het heil te laten gaan)**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Vertrokken in de stad Efeze zijn we naar het noorden getrokken naar Smyrna. Vervolgens zijn we verder naar het noorden gegaan en zijn we aangekomen in de stad Pergamum. Drie belangrijke steden in de tijd van Johannes. Vol cultuur, vol handel, vol feesten en ook vol van allerlei tempels voor Griekse en Egyptische goden. Vanaf Pergamum reizen we vandaag in zuidoostelijke richting en komen dan aan in de stad Tyatira. Deze stad is lang niet zo belangrijk als de eerder genoemde steden. Het is wel een stad met oude papieren. Hij bestond al honderden jaren in de dagen van Johannes. En het was een stad van handel en industrie. Veel ex-soldaten uit het leger van Alexander de Grote waren er in zo'n 300 voor Christus komen wonen. Vandaar dat de stad een bijzondere band had met Philippi in Macedonië, de streek waar Alexander vandaan kwam. Deze twee steden waren ook verder nauw aan elkaar verbonden vanwege de handel in purper. Deze verfstof wordt gewonnen uit de wortel van de meekrapplant die in de omgeving van Tyatira veel voorkwam. De eerste vrouw in Europa die tot geloof kwam, de purperverkoopster Lydia was afkomstig uit deze stad (Handelingen 16,14). Dit gebeurde in de stad Filippi. We zouden de indruk kunnen hebben dat het voor onze broeders en zusters in deze handels- en industriestad misschien wel redelijk goed toeven was. Toch moeten we daar niet al te optimistisch over zijn. Net als in de Middeleeuwen waren mensen die hetzelfde ambacht beoefenden vaak verenigd in een gilde of vakvereniging. En net zoals de middeleeuwse gilden vaak een beschermheilige hadden, zo hadden deze gilden en verenigingen dat ook. Christenen stonden dus voor de keuze, óf lid blijven van de vakvereniging en mee moeten doen aan de feesten ter ere van hun beschermheilige, een heidense afgod. Of breken met het gilde en de kans lopen je broodwinning te verliezen. Vooral uit deze hoek dreigde het gevaar voor de gemeente.

Ik mag u deze morgen het Woord van de Here bedienen over de brief van de Here Jezus aan de gemeente te Tyatira.

We zullen daarbij letten op:

1. **hoe de Here Jezus aan de gemeente verschijnt,**
2. **hoe de Here Jezus de gemeente prijst,**
3. **hoe de Here Jezus de gemeente ernstig vermaant,**
4. **welke prijs de Here Jezus in het vooruitzicht stelt voor wie overwint.**

We zullen er dus allereerst op letten hoe de Here Jezus aan deze gemeente verschijnt. De Here meldt Zich hier bij de gemeente aan als degene die ogen heeft als een vuurvlam en die voeten heeft als koperbrons. Hij komt hier dus in een vlammende en gloeiende verschijning. Met de ogen die alles doorzoeken. Voor wie niets verborgen blijft. Waarom Hij zo verschijnt, wordt straks duidelijk in het derde punt, waarin Hij de smerige praktijken van een profetes aan het licht brengt. Een profetes die velen in de gemeente misleidt en verleidt tot het doen van grove zonden. De voeten van koperbrons, die zoals we in hoofdstuk 1 hebben gezien eruit zagen alsof ze in een oven gloeiend waren gemaakt, zijn teken van het oordeel van Christus. De heilige Koning Jezus Christus komt in zijn gloeiende woede de vuilheid en smerigheid, de werken van de satan, uit het midden van zijn gemeente wegdoen, wegbranden. Dat over de verschijning van de Here aan deze gemeente. Zo verschijnt de Here Jezus hier dus als een vorst die alles doorziet en zal vernietigen wat niet deugt.

We zullen er in de tweede plaats op letten hoe de Here Jezus de gemeente prijst. Dat de Here Jezus hier zo in zijn gloeiende heiligheid verschijnt zou bij ons het gevoel kunnen oproepen dat de Here heel deze gemeente komt verdelgen. Toch is dat niet waar. De Here ziet ook veel goede dingen in de gemeente. Weer laat de Here Jezus uitkomen dat Hij in het midden van zijn gemeenten leeft. Want Hij zegt: Ik weet. Hij weet het. Hem hoef je niet voor te spiegelen, niets wijs te maken. Je hoeft Hem niet eerst op de hoogte te brengen. Hij komt en weet precies wat er in de gemeente speelt. En de Here weet van goede dingen in de gemeente. Hij kent de werken van de gemeente en de liefde van de gemeente. Hij kent hun geloof en hun dienstbetoon. Hij kent de volharding van de gemeente. Het is dus een ware gemeente. Een gemeente waar men klaar staat voor elkaar. En daar zit ook groei in de liefde en het dienstbetoon van de gemeente. Want waar de gemeente van Efeze werd gewezen op gebrek aan liefde en werd opgeroepen om weer zijn eerste werken te doen. Daar wordt de gemeente van Tyatira geprezen over het feit dat de laatste werken beter zijn dan hun eerste. Hoewel de Here Jezus straks dus zeer ernstige woorden aan het adres van de gemeente gaat richten, moeten we dus niet denken dat het allemaal kommer en kwel was in de gemeente van Tyatira. Er is oprecht geloof in de Here en veel liefde en zorg voor elkaar. De Here Jezus is dus over het algemeen goed te spreken over zijn gemeenten in deze stad. Dat in de tweede plaats.

In de derde plaats zullen we zien hoe de Here Christus de gemeente ernstig vermaant. Toch is er ook iets goed mis in de gemeente. Maar liefst vijf verzen van deze brief gaan over deze grote smetvlek op de gemeente van Tyatira. Er is namelijk een zuster in de gemeente, een vrouw die zegt een profetes van de Here te zijn. En deze vrouw verleidt de knechten van de Here om te hoereren en afgodenoffers te eten. En wat het allerergste is: er wordt niets aan gedaan! Deze vrouw wordt niet onder de tucht gezet en mag gewoon haar gang gaan in de gemeente met haar zondige praktijken. En we zien hier iets in Tyatira, wat door heel de kerkgeschiedenis telkens weer te zien is. Een grote en oprechte liefde in de gemeente voor de Here en elkaar. Betrokkenheid, dienstbaarheid, geduld met elkaar. Allemaal goede christelijke deugden waarin de Here Christus ons is voorgegaan. Maar deze liefde en verdraagzaamheid slaat dan vervolgens door. Die lijkt voor alles begrip te hebben en alles te verdragen. Zelfs zo'n profetes die zulke schandelijke dingen doet en anderen verleidt om met haar mee te doen, wordt dan verdragen. Het is de vraag waar iedere serieuze kerkenraad telkens weer mee worstelt. Wil de Here nog dat wij hier geduldig zijn of wil de Here nu dat wij optreden en maatregelen nemen, tegen deze broeder of deze zuster.

Eén conclusie mogen we bij voorbaat al trekken uit het optreden van de Here Christus tegen deze profetes: een kerk die geen tucht oefent en ieder maar zijn gang laat gaan, verstaat haar taak niet! Een dergelijke kerk toont zich niet trouw in haar liefde voor haar Koning Christus. Die verdedigt de heiligheid van Christus en zijn Bruid niet. Ja, die laat de Bruid van Christus hoereren met de satan en zijn trawanten. Misschien vindt u dat ik hier wel heel scherp formuleer, maar zo is het wel. Je kunt als kerk niet twee heren dienen. Of je bent Bruid van Christus en je doet je best om je leven aan Christus te wijden en Hem liefde te bewijzen door zijn geboden ter harte te nemen en daarnaar te leven. Of je luistert niet naar Hem en zijn geboden en je doet er niets aan als de Bruid zich vervuilt en besmet. Maar dan moet je dat wel erkennen. En je niet langer als Bruid van Christus voordoen. Het eerlijk oefenen van tucht heeft niets te maken met bemoeizucht maar met liefde voor Christus. Het komt voort uit de liefde om de Bruid van Christus zo goed mogelijk heilig te houden. Afgezonderd van wereldse praktijken waarin mensen zichzelf zoeken en toegewijd aan de dienst van Jezus Christus. Toegewijd aan de Bruidegom die zijn leven gewijd heeft aan zijn Bruid om haar uit de klauwen van de duivel te redden.

Als wij ons deze week voorbereiden op de viering van het Heilig Avondmaal, dan heeft dat ook hiermee te maken. Met het heilig houden van de Bruid van Christus. In deze week gaan wij na aan wie wij ons leven wijden. Gaan wij na voor wie wij eigenlijk leven. Willen wij ons leven wijden aan de Here Christus of willen wij voor onszelf leven? Willen wij van onszelf erkennen dat wij verloren zondaars zijn? Zoeken wij bij de Here Christus de verlossing uit deze ellende en geloven wij dat Hij ook voor ons gestorven is? En verlangen wij naar een heilig leven met en voor onze Verlosser Jezus Christus? Als u op die drie vragen met een eerlijk "ja" kunt antwoorden, dan heet de Here u hartelijk welkom aan zijn tafel. Maar als u liever in deze wereld uw geluk zoekt, uw schat zoekt, dan kunt u zich beter onthouden van deze viering. En laten we goed beseffen bij Wie wij aan tafel gaan. Het is niet alleen Hij die dood geweest is en leeft. Maar het is ook Hij die ogen heeft van vuur en voeten als van koperbrons als in een oven gloeiend gemaakt. Laat niemand het wagen om een loopje te nemen met de liefde van Christus. En laat niemand menen de dans te ontspringen omdat de kerkenraad niet van de zonde op de hoogte is. Want Christus ziet alles en treedt hoe dan ook op. Want dat blijkt wel uit deze brief aan de gemeente van Tyatira.

Want Christus gaat hier optreden tegen deze profetes, deze Izebel. Izebel was niet haar echte naam. Maar zij lijkt op Izebel in haar doen en laten. Izebel, de vrouw van koning Achab. Met haar listen verleidde zij haar man om achter Baäl aan te gaan. En daar bleef het niet. Zij verleidde heel het volk van Israël om de Baäl te dienen. De profeten en priesters van de Here liet zij doden en overal stelde zij priesters van Baäl aan. Zij verleidde zij het volk van Israël tot het verbreken van de band met de Here. Zij verleidde het volk om mee te doen met de feesten van Baäl en de hoererij die daarbij plaats vond. Een dergelijke vrouw is in het midden van de gemeente van Tyatira.

En net als Izebel heeft zij een invloedrijke positie in de gemeente. Zij verleidt de knechten van de Here om te hoereren. Of we bij deze knechten aan gewone gemeenteleden moeten denken of zelfs aan ambtsdragers in niet duidelijk, maar dat laatste moeten we zeker niet uitsluiten. Het zou wel gelijk verklaren waarom er tegen haar niet wordt opgetreden in de gemeente.

In een wereld die vol is van allerlei goden. In een wereld die vol is van priesters en profeten van allerlei pluimage. Profeten en priesters die telkens weer doen voorkomen alsof zij een bijzondere band met de goden hebben, dichter bij de goden staan en daarom ook

als boodschappers van de goden een enorme macht hebben over het doen en laten van mensen. In die wereld heeft deze profetes haar slag geslagen. Door van zichzelf te beweren dat zij een profetes van Christus was heeft zij broeders en zusters weten te verleiden. We hebben hier dus maar niet te maken met zomaar een zware zondaar in de gemeente. Een zuster die er een dubieuze praktijk op na houdt. Nee, wat zij doet presenteert ze in de gemeente alsof de Here dit wil. En ze verkoopt het ook onder het motto van “de diepte van de satan” leren kennen. Want dat is wat ze zeggen, kijkt u maar in vers 24. Daar haalt de Here Jezus hun woorden aan. Zij beweren mee te moeten doen aan het eten van afgodenoffers en hoererij om daarmee, de diepten van de satan te leren kennen. Want die moet je natuurlijk onderzoeken als je de satan wil kunnen bestrijden. Zo van “onderzoek de diepten van uw vijand, dan weet u hoe u hem moet bestrijden”. Zo beweert ze. Maar feitelijk is zij een dienstknecht van de duivel die kinderen van God in de netten van de duivel wil vangen.

Nu heeft de Here Christus haar in zijn lankmoedigheid tijd gegeven om zich te bekeren. Maar zij heeft zich niet willen bekeren. Ongetwijfeld heeft zij geweten van haar bedrog. Ongetwijfeld zal haar geweten van tijd tot tijd geknaagd hebben onder de prediking. Maar ze heeft zich niet willen bekeren.

Daarom komt de Here met een oordeel voor deze vrouw. Zij die van haar bed een bed van ontucht heeft gemaakt, zal nu door de Here Jezus tot haar bed veroordeeld worden. Haar bed zal een ziekbed worden. Haar kinderen zal de Here Christus de dood doen sterven. Bij deze kinderen zullen we niet zozeer moeten denken aan haar lichamelijke kinderen, maar aan haar geestelijke kinderen. Mensen die net zo doen als zij en hetzelfde leren als deze profetes. Dat zij andere mensen dan de mensen die in vers 22 genoemd worden. De mensen die met haar overspel bedreven hebben. Dit zijn mensen die op zich niet haar leer aanhangen, met zich wel door haar hebben laten verleiden en mee hebben gedaan met haar zondige praktijken. Met deze mensen heeft de Here nog geduld als zij zich van haar werken bekeren. Anders zal de Here Christus ook hen in grote moeiten brengen. Maar voor mensen die net als Izebel zijn, wacht de dood. En zo zal in Tyatira en daarbuiten duidelijk worden dat de Here Christus alle dingen doorziet en uiteindelijk ook niet werkeloos blijft toezien, hoe zijn gemeente door een enkeling te gronde wordt gericht.

De andere gemeenteleden. De gemeenteleden die niet met deze vrouw hebben meegedaan, krijgen geen nieuwe last opgelegd. Zij moeten zich simpel houden aan het onderwijs dat ze vroeger hebben ontvangen en wat de kerk hen gegeven heeft. Dat in de derde plaats.

Tenslotte zullen we letten op de prijs die de Here Jezus in het vooruitzicht stelt voor wie overwint. Hij die overwint en de werken van de Here Christus tot het einde toe bewaart. Dat betekent die werken in ere houdt en daarnaar in alle ernst probeert te leven, die zal macht ontvangen over de heidenen. Heidenen die hij zal hoeden met een ijzeren staf en als aardewerk zullen zij verbrijzeld worden. Dit stuit ons misschien tegen de borst. Moet ik de heidenen hoeden met een ijzeren staf? Moet ik hen straffen? Is dat nu een prijs waar wij naar uitkijken. Nu misschien niet. Omdat wij nog redelijk rustig is ons land bij elkaar kunnen komen. Niet of nauwelijks lijden onder verdrukking vanwege het feit dat wij de Here Jezus willen dienen. Al wil ik niet uitsluiten dat sommigen onder u er op hun werk of op school wel mee te maken hebben. Maar wie echt vervolging heeft meegemaakt. Wie heeft meegemaakt hoe het is om vernederd en geschopt te worden. Uitgelachen en veracht. Wie heeft meegemaakt hoe de naam van de Here Christus door het slijk wordt gehaald en als machteloos wordt afgedaan. Ja, die zal deze ijzeren staf met vreugde ontvangen. Omdat hij dan die trotse mensen kan laten zien en voelen wie uiteindelijk aan het langste einde trekt. Zodat hij dan deze spotters en treiteraars kan laten ervaren dat zij ongelijk hadden en nu zullen moeten boeten voor het onrecht dat zijn Christus en zijn volgelingen hebben aangedaan. Hij ontvangt van Christus, precies zoals Christus deze macht op zijn beurt van zijn Vader heeft ontvangen.

En hij ontvangt de morgenster. De morgenster is de planeet Venus. Deze planeet beweegt steeds in de nabijheid van de zon. Hij is vaak maanden achter elkaar in het oosten te zien voor de opgang van de zon. In de Oudheid werd hij gezien als de mooiste van alle hemellichamen. En deze morgenster kondigt dus de komst van de zon, de nieuwe dag aan. Hij kondigt aan dat de duisternis spoedig zal worden verdreven en plaats zal moeten maken voor het licht. Door het licht van de zon te weerkaatsen, zie je de zon al voordat hij zelf is opgekomen. Als je daarover nadenkt heeft jullie school, jongens en meisjes, een hele mooie naam. De Morgenster weerkaatst het licht van de Here Jezus Christus. Op school mogen jullie al iets van de glans van de Here Jezus Christus zien. In alles wat van Hem wordt verteld. Maar ook in de dingen die gedaan worden naar zijn

geboden. De Morgenster weerkaatst de heerlijkheid van de Here Christus. Zijn liefde, zijn trouw, zijn pracht en kracht. En wie overwint ontvangt deze Morgenster. Als teken dat de duisternis geen macht meer over hem zal hebben, maar hij altijd in het Licht van de Here Jezus mag wandelen.

Laten we dus volhouden, broeders en zusters, jongens en meisjes. Laten we het Woord van de Here Jezus trouw bewaren en naar zijn wil proberen te leven. Laat niemand van ons menen het beter te weten dan de Here en wat Hij ons bekend heeft gemaakt. Dan zullen wij mogen delen in deze heerlijkheid en vreugde.

Amen